

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΣΤΗΝ ΒΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ

ΧΡΙΣΤΟΣ

Η εκκλησία του Χριστού είναι κτισμένη στο βορειοδυτικό άκρο του οροπεδίου του Χριστού, με πολύ καλή θέα προς τους αμπελώνες της Λοκρης, τον Παλιοβορό, τον Πύργο και το Πυργάκι και τον ορεινό όγκο του Ελικώνα στον ορίζοντα..

Πρόκειται για εκκλησία του 9ου αιώνα, που είχε καταρρεύσει σε μεγάλο βαθμό και αναστηλώθηκε το 1969. Ο ναός ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο του μεταβατικού σταυροειδούς εγγεγραμμένου τρουλλίου ναού, τύπο που αντιπροσωπεύεται γενικώς στην Βοιωτία κατά τον 9ο-10ο αι. Εκεί ορθογώνια κάτοψη, χωρίς νάρθηκα στη δυτική πλευρά. Στα ανατολικά απολήγει σε τρεις ημικυλινδρικές αψίδες.

Στη δόμησή του έχει χρησιμοποιηθεί και υλικό προερχόμενο από αρχαιότερα κτίρια.

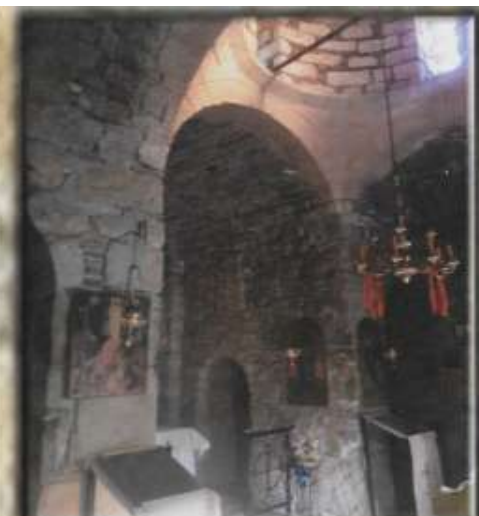
Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνεται ορθογώνιος δόμος, εντοιχισμένος στην δυτική πλευρά του βορειοανατολικού διαχωριστικού τοιχείου.

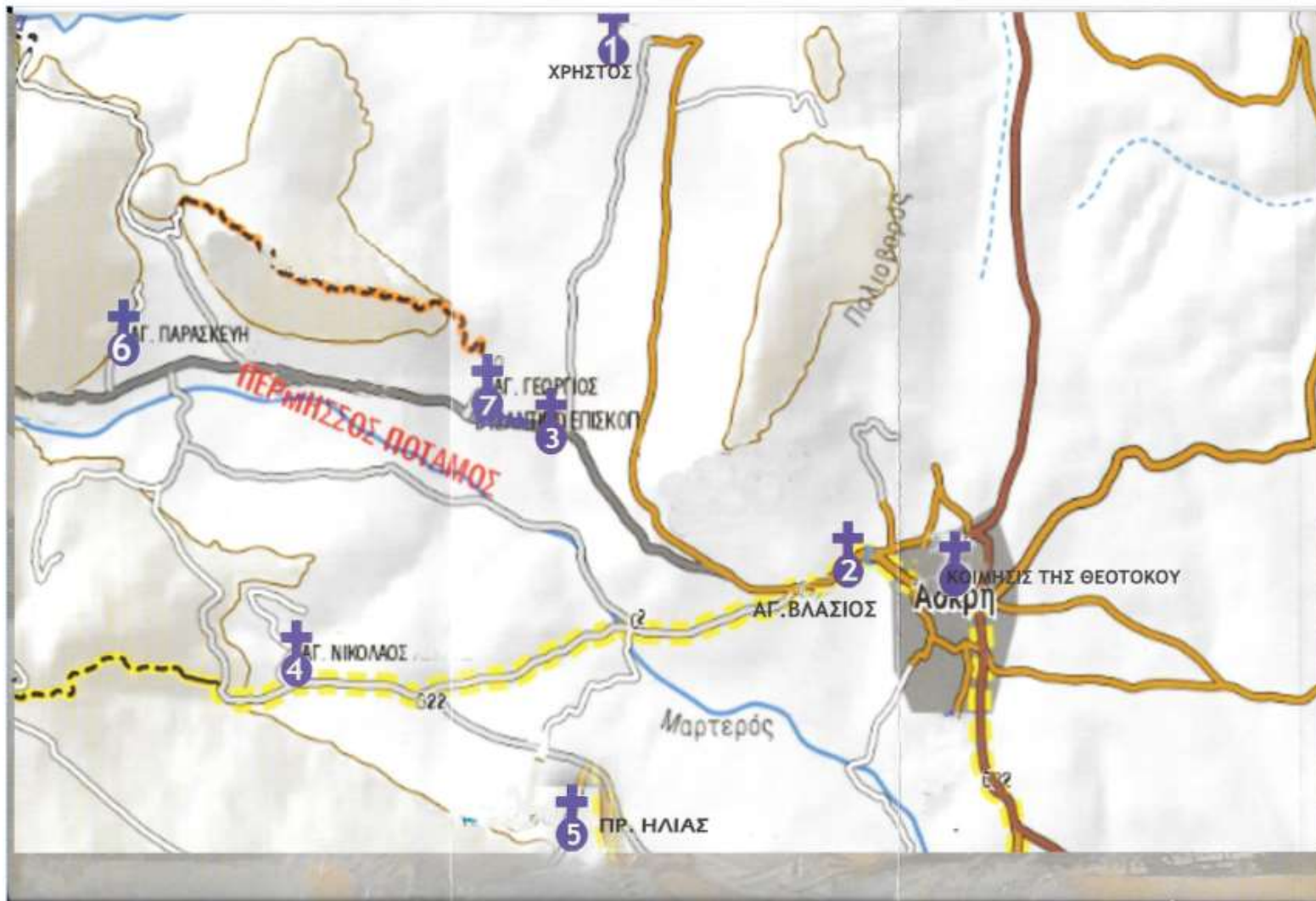
Ο τρούλος έχει αποκατασταθεί στο σύνολό του σύμφωνα με ναούς του ίδιου τύπου.

Η μοναδική είσοδος του ναού ανοίγεται στο μέσον του δυτικού τοίχου και κοσμεύεται με πλίνθινο τόξο.

Επί των εσωτερικών επιφανειών των τοίχων σώζονται ελάχιστα, δυστυχώς, τμήματα του ζωγραφικού διακόσμου σε δύο στρώματα, το δεύτερον από τα οποία είναι του 13ου αιώνα.

Εορτάζει την Δευτέρα της Διακαινησίμου, (Δευτέρα του Πάσχα) και στις 6 Αυγούστου και συγκεντρώνει πολλούς πιστούς.

Προσκυνητικές διαδρομές στα εκκλησάκια της κοιλάδας των Μουσών

Η βυζαντινή πορεία στα εκκλησάκια της κοιλάδας των Μουσών, είναι μια αναζήτηση στην ιστορία, στην τέχνη, στην αρχιτεκτονική. Αλλά πάνω από όλα είναι μια πορεία στην Χάρη και ευλογία Του Κυρίου μας που μας προσφέρεται μέσα από την ίδια θεία λειτουργία του χθές έως του σήμερα. Η Χάρη του Κυρίου Ιησού Χριστού και οι πρεσβείες των Αγίων της κοιλάδας να είναι παντοτε μαζί σας.

Με κφετηρία του εφορικού κλο κομινσεως θεοτοκου.

Α) Διαδρομή πρώτη:
Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου μέχρι Ιερό Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού.

Β) Διαδρομή δεύτερη:
Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου ιερός κοιμητηριακός Ναός Αγίου Βλασίου, ιερός Ναός Αγίου Νικολάου του νέου, ιερός Ναός προφήτη Ηλία.

Γ) Διαδρομή τρίτη:
Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου ιερός κοιμητηριακός Ναός Αγίου Βλασίου, βυζαντινή επισκοπή, ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου, ιερός ναός Αγίας Παρασκευής

ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ

4

ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ

5

ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

6

ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

7

ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου είναι κτισμένη στη βόρεια πλαγιά του όρους Μαραντάλι (Ξάννοντα) και στην αρχή της πανέμορφης κατά την άνοιξη κοιλάδας του Ολμειού. Ο χρόνος που κτίσθηκε δεν είναι γνωστός. Από τον κίονα μπαϊνοντας δεξιά φαίνεται ότι είναι βυζαντινή και μάλιστα της εποχής του Ιουστινιανού (6ος αιώνας μ.Χ.). Είναι βασιλικού ρυθμού, με υπέροχες αγιογραφίες. Από τα επιχρίσματα που έχει δεν είναι δυνατόν να αναγνωρισθούν τυχόν χρησιμοποιηθέντα υλικά από αρχαίους ναούς, με εξαίρεση τον κίονα, ο οποίος φέρει καταγραφή συμμετασχόντων στα Μουσεία.

Εορτάζει στις 9 Μαΐου.

ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ

Η εκκλησία του Προφήτη Ηλία είναι κτισμένη σε λόφο, στις βόρειες καταπτώσεις του όρους Μαραντάλι.

Η πρόσβαση γίνεται από τη Μεσιανή Βρύση, τον Άγιο Νικόλαο, ή και από το Νεοκώρι. Έχει υπέροχη θέα προς όλες τις περιοχές του χωριού. Είναι βασιλικού ρυθμού. Πρόκειται για νέα εκκλησία που κτίσθηκε γύρω στο 1920.

Γιορτάζει στις 20 Ιουλίου.

ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής είναι κτισμένη στην ανατολική πλαγιά του υψώματος Κουρσάρα και έχει μοναδική θέα προς όλη την κοιλάδα των Μουσών. Από την κατασκευή της καμάρας της κεντρικής εισόδου φαίνεται ότι πρέπει να είναι της βυζαντινής περιόδου. Οπωσδήποτε όμως υπήρχε κατά τη δεύτερη οθωμανική περίοδο. Είναι ρυθμού βασιλικής μετά τρούλου, με υπέροχες αγιογραφίες σε διαδοχικά μάλιστα στρώματα που δείχνουν και την παλαιότητά της. Εορτάζει 26 Ιουλίου.

ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου είναι κτισμένη ΝΑ από το ύψωμα Πυργάκι, κοντά στο κεντρικό δρομολόγιο της κοιλάδας των Μουσών, προς την οποία έχει μοναδική θέα, όπως και προς τους σμειλιώνες του Χριστού, τον Παλιοβορό, τον Πύργο, το Μαραντάλι και τον Ελικώνα. Είναι βασιλικού ρυθμού. Ο ακριβής χρόνος που κτίσθηκε δεν είναι γνωστός. Πρόκειται για παλαιά εκκλησία, που είχε καταρρεύσει πλήρως και έμεινε μόνο το όνομα στην ευρύτερη περιοχή. Ξανακτίστηκε τη δεκαετία του 1990, με συνήθη σύγχρονα υλικά. Κατά τη διάρκεια της πρώτης οθωμανικής περιόδου πρέπει να ήταν το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου. Αμέσως δυτικά του ναού υπάρχουν τα ερείπια από αρχαίο κτίσμα, ενώ περιμετρικά υπάρχουν ίχνη από ευρύ περίβολο. Το πιθανότερο είναι να πρόκειται για το ναό της Ηρας. Εορτάζει 23 Απριλίου.

Μια πρωτοβουλία του
Ενοριακού ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου Ασκληρής (Παναγία)
επικοινωνία: meutaxias1@gmail.com τηλ: 6940971321

πληροφορίες για τη εξωκλήσια της Ασκληρής
από το βιβλίο του Ιωάννη Πέππα "3.650 χρόνια
στην κοιλάδα των Μουσών"

ΚΟΡΗΓΟΙ

ΑΓ. ΒΛΑΣΙΟΣ

Λίγο έξω από το κωριό της Ασκληρής βρίσκεται ο κοιμητηριακός ναός του Αγίου Βλασίου βρίσκεται στο νεκροταφείο του κωριού. Ο χρόνος που κτίστηκε δεν είναι γνωστός. Από τις αρχαίες πλάκες, στην είσοδο και τη νοτιοανατολική γωνία του ναού, φαίνεται ότι είναι βυζαντινός ναός και μάλιστα της εποχής του Ιουστινιανού (6ος αιώνας μ.Χ.). Είναι βασιλικού ρυθμού, με υπέροχες αγιογραφίες. Από τα επιχρίσματα που έχει δεν είναι δυνατόν να αναγνωρισθούν τυχόν χρησιμοποιηθέντα υλικά από αρχαίους ναούς, με εξαίρεση τις πλάκες που ανήκουν στην Ρωμαϊκή εποχή.

Για την ύδρευση των προσκυνητών υπήρχε λεγόμενη Βρύση στα Αλώνια, η οποία έχει αναστηθεί.
Εορτάζει στις 11 Φεβρουαρίου, ημέρα αργίας για το κωριό.

ΕΠΙΣΚΟΠΗ

Η Επισκοπή βρίσκεται στις πηγές του ομώνυμου ρέματος και στο κέντρο περίπου του παλαιού κωριού Παναγιά, δεξιά του κυρίου δρ' αμου προς την Κοιλίδα των Μουσών. Ο τρόπος κατασκευής της δείχνει ότι πρέπει να κτίστηκε μετά τον 9ο αιώνα. Εξάλλου το κωριό συγκεντρώθηκε στην συγκεκριμένη περιοχή γύρω στο 1200 μ.Χ. Το όνομά της οφείλεται προφανώς στην επισκοπή Θεσσαλών, η οποία λειτουργούσε από τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους και είχε ως έδρα τη συγκεκριμένη περιοχή. Ειδικότερα, μέχρι τα μέσα του δωδεκάτου αιώνα υπήρξαν τουλάχιστον οκτώ επισκοπές στην περιοχή της Βοιωτίας.

